

- Persbericht -

Gouda, 7 september 2017

Oranjewoud N.V. halfjaarcijfers 2017

Forse resultaatsverbetering

- bedrijfsopbrengsten fractioneel gestegen (1,9%) naar € 1.002,1 miljoen (2016: € 983,1 miljoen)
- ebitda-resultaat fors verbeterd naar € 30,8 miljoen (2016: 15,8 miljoen)
- netto resultaat positief € 7,8 miljoen (2016: negatief € 9,5 miljoen)
- orderportefeuille € 2,9 miljard (2016: € 3,4 miljard)
- compliant ten aanzien van de bankconvenanten
- solvabiliteit 17,3% (2016: 16,8%)
- geen prognose voor tweede halfjaar en geheel 2017

Kerncijfers

	2017	2016
	_____	_____
Resultaat (bedragen x € 1 mln.)	Halfjaar	Halfjaar
Bedrijfsopbrengsten	1.002,1	983,1
Ebitda	30,8	15,8
Amortisatie	5,1	6,6
Netto resultaat (na belasting)	7,8	-9,5
Netto resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders Oranjewoud	7,1	-9,6
Medewerkers (headcount)		
Aantal ultimo eerste halfjaar	10098	9916
Orderportefeuille (x € 1 mln.)		
Totaal ultimo eerste halfjaar	2.863	3.364
Vermogen (bedragen x € 1 mln.)	30-06-2017	31-12-2016
Eigen vermogen (EV)	282,0	273,9
Totaal vermogen (TV)	1.631,6	1.632,8
EV/TV	17,3%	16,8%

Deze cijfers zijn ontleend aan de administratie van Oranjewoud N.V. Op deze cijfers is geen accountantscontrole toegepast.

Algemeen

Oranjewoud N.V., topholding van Strukton Groep en Antea Group, is een beursgenoteerde onderneming waarin nationaal en internationaal opererende bedrijven zijn ondergebracht. De tot Oranjewoud N.V. behorende ondernemingen verrichten activiteiten op het gebied van civiele infrastructuur, railsystemen, techniek en gebouwen, milieu, ruimtelijke ontwikkeling, water en recreatie. Hierbij wordt het gehele traject van studie, advies, ontwerp, planvoorbereiding en directievoering tot realisatie, beheer en exploitatie verzorgd.

Oranjewoud N.V. (Oranjewoud) is een toonaangevend partner bij het ontwikkelen en toepassen van duurzame en integrale oplossingen voor alle facetten van onze leefomgeving, waarin we wonen, werken, recreëren en reizen.

Oranjewoud N.V. heeft voor de middellange termijn vier strategische groeisectoren gedefinieerd. Dit zijn Infrastructuur, Milieu, Ruimtelijke Ontwikkeling en Water.

Omzet en resultaat

Oranjewoud N.V. richt zijn activiteiten op zes segmenten.

Advies- en ingenieursdiensten (bedragen x € 1 mln.)	Halfjaar 2017	Halfjaar 2016
Bedrijfsopbrengsten	199,9	190,8
Ebitda	9,7	0,6
Orderportefeuille	250,2	253,9
Aantal medewerkers (ultimo)	3057	3093

Voor het segment **Advies- en ingenieursdiensten** (Nederland, België, Frankrijk, Verenigde Staten en India) stond het eerste halfjaar 2017 in het teken van herstel. De reorganisatielasten inzake Colombia en Frankrijk beïnvloedden de Ebitda van het eerste halfjaar 2016 met € 9,4 miljoen negatief. Nederland overtreft in het eerste halfjaar van 2017 de performance van het eerste halfjaar 2016, België presteert solide, Frankrijk laat herstel zien met een positieve Ebitda door de verbeteringsacties. In de Verenigde Staten is het substitueren van omzet uit de olie- en gassector en Environmental Liability Transfer projecten succesvol. De orderportefeuille is goed gevuld. De afname van het aantal medewerkers is voornamelijk evident in Frankrijk.

Railsystemen (bedragen x € 1 mln.)	Halfjaar 2017	Halfjaar 2016
Bedrijfsopbrengsten	348,1	316,0
Ebitda	19,5	10,3
Orderportefeuille	1.333,4	1.417,1
Aantal medewerkers (ultimo)	3702	3484

Het segment **Railsystemen** realiseerde een hogere omzet dan in de vergelijkbare periode van het vorige jaar. Deze stijging is met name evident in Nederland, maar ook in Scandinavië en Italië zijn hogere volumes gerealiseerd. De verbetering van de Ebitda ten opzichte van vorig jaar is eveneens voornamelijk gerealiseerd in Nederland en ook in Scandinavië is een verbetering van de performance gerealiseerd. De stijging van het aantal medewerkers zit voornamelijk in Zweden.

Civiele infrastructuur (bedragen x € 1 mln.)	Halfjaar 2017	Halfjaar 2016
Bedrijfsopbrengsten	166,3	185,6
Ebitda	-2,4	-4,8
Orderportefeuille	350,8	473,1
Aantal medewerkers (ultimo)	1266	1318

In het segment **Civiele infrastructuur** liggen de bedrijfsopbrengsten onder het niveau van de vergelijkbare periode van vorig jaar, met name als gevolg van afronding van de realisatiefase van een aantal grote projecten in 2016. Daarnaast is de productie bij de regiobedrijven lager dan vorig jaar. De Ebitda is verbeterd als gevolg van een betere performance en doordat vorig jaar kosten zijn gemaakt voor reorganisatie en herstructurering. Als gevolg van deze reorganisatie en herstructurering is ook het aantal medewerkers verder afgenomen. Door de oplevering van een aantal grote projecten is de orderportefeuille afgenomen.

International (bedragen x € 1 mln.)	Halfjaar 2017	Halfjaar 2016
Bedrijfsopbrengsten	105,0	113,9
Ebitda	0,4	7,7
Ebitda plus deelnemingsresultaat	3,6	8,4
Orderportefeuille	323,5	665,3
Aantal medewerkers (ultimo)	148	118

In het segment **Internationale infrastructuur en railsystemen** zijn de bedrijfsopbrengsten gedaald doordat de piek van de civiele productie van de “construction joint venture” (CJV) van het metro project in Riyad (Saoedi-Arabië) in 2016 is bereikt. Inmiddels is er sprake van een overgang naar de afbouw van onder meer de stationslocaties en depots, waarbij de nadruk meer ligt op werktuigbouw en elektrotechnische werkzaamheden. Daarnaast zijn de activiteiten van de “track joint venture” (spoor) toegenomen. De afname van de bedrijfsopbrengsten van de CJV wordt deels gecompenseerd door een hogere productie van de andere activiteiten in het Riyad project. Hierbij moet worden aangetekend dat de nieuwe activiteiten op dit moment lagere marges genereren als gevolg van een prudente resultaatname bij aanvang van die activiteiten. De resultaatsverwachting voor het gehele project blijft onveranderd. Verder is door een wijziging van de accounting treatment van het project een deel van het Ebitda resultaat verplaatst naar resultaat deelnemingen. De voortgang van het metroproject in Riyad verloopt volgens planning. De lagere orderportefeuille ten opzichte van halfjaar 2016 is het gevolg van de productie op het metroproject in Riyad.

Techniek en Gebouwen (bedragen x € 1 mln.)	Halfjaar 2017	Halfjaar 2016
Bedrijfsopbrengsten	152,9	159,7
Ebitda	3,1	1,4
Orderportefeuille	571,9	527,3
Aantal medewerkers (ultimo)	1733	1699

In het segment **Techniek en Gebouwen** zijn de bedrijfsopbrengsten gering lager dan in de vergelijkbare periode vorig jaar. Dit is deels het gevolg van een lagere productie bij de business unit projecten door het doorschuiven van een aantal projecten naar een later moment in het boekjaar. Het Ebitda resultaat is, ondanks de lagere omzet, ruim verdubbeld. Bij het project RIVM is een technische oplossing overeengekomen en is het aanvangscertificaat verstrekt. Een commissie van deskundigen heeft advies uitgebracht over de financiële compensatie. Op basis van deze uitspraak is het ingeschatte projectverlies, zoals verantwoord in de jaarrekening 2016, gehandhaafd. De bouwwerkzaamheden starten in het najaar van 2017.

Overig (bedragen x € 1 mln.)	Halfjaar 2017	Halfjaar 2016
Bedrijfsopbrengsten	29,9	17,1
Ebitda	0,5	0,6
Orderportefeuille	33,7	27,5
Aantal medewerkers (ultimo)	192	204

Het segment **Overig** bestaat uit Sport, Detachering en Overig. Door het inconsolideren van Edel Grass B.V., waarvan op 21 december 2016 het belang is uitgebreid van 50% naar 100%, zijn de bedrijfsopbrengsten en de orderportefeuille gestegen.

Seizoeneffecten

De ontwikkeling van de omzet en het operationele resultaat in het kalenderjaar wordt beïnvloed door seizoeneffecten. Traditioneel ontwikkelen de omzet en het resultaat in het kalenderjaar zich in het tweede halfjaar sterker dan in het eerste halfjaar. Dit seizoenpatroon is met name evident in de segmenten Railsystemen, Civiele infrastructuur, Internationale infrastructuur en railsystemen en Techniek en Gebouwen alsmede bij Sport (segment Overig).

Balans en kasstromen

De solvabiliteit ultimo het eerste halfjaar 2017 is 17,3%. Ultimo 2016 was de solvabiliteit 16,8%. De kasstromen en de kaspositie zijn in lijn met de verwachtingen.

Financiering en aandelenkapitaal

Financiering

Eind juli 2017 heeft Oranjewoud N.V. de verlenging afgerond van zijn bestaande financieringsovereenkomst.

Overeenstemming over de herfinanciering was reeds eind april 2017 bereikt. De hoofdlijnen van deze financiering zijn:

- Looptijd tot en met 31 juli 2020, met de mogelijkheid om twee keer met één jaar te verlengen
- Geen verplichte aflossingen tot de einddatum
- Term loan van USD 23,8 miljoen
- Term loan van € 10,0 miljoen
- Multi-purpose facility: € 20 miljoen
- Accordion option: € 20 miljoen

Op 26 april 2017 is een verlenging van de financiering van Strukton Groep gerealiseerd. De hoofdlijnen zijn:

- Looptijd tot en met 30 juni 2018
- Geen verplichte aflossingen tot de einddatum
- Term loan van € 40 miljoen
- Rekeningcourantfaciliteit van € 75 miljoen
- Gecommitteerde bankgarantielijnen ter grootte van € 261,6 miljoen, waarvan € 163,2 miljoen voor het metroproject in Riyad, Saoedi-Arabië.
- Financiering volledig ringfenced van het financieringsarrangement van Oranjewoud N.V.

Het herfinancieringstraject voor Strukton Groep voor de periode na 30 juni 2018 is opgestart. Doelstelling is om een herfinanciering overeen te komen met een looptijd van meerdere jaren.

Bankconvenanten

Oranjewoud N.V. en Strukton Groep zijn per 30 juni 2017 compliant ten aanzien van de met de banken overeengekomen convenanten.

Risico's

De beschrijving van de belangrijkste risico's is opgenomen in het jaarverslag 2016. De inschattingen in dit halfjaarbericht zijn gelijk aan degene die zijn toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar 2016.

Vooruitzichten

Het bestuur van Oranjewoud N.V. doet geen uitspraak over omzet en resultaat voor het gehele jaar 2017.

Bestuurdersverklaring

Op de halfjaarrekening is geen accountantscontrole toegepast.

Het bestuur verklaart dat, voor zover haar bekend:

- de halfjaarrekening 2017 een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van Oranjewoud N.V. en de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- het halfjaarbericht van de raad van bestuur een getrouw overzicht geeft van de informatie vereist ingevolge artikel 5:25d leden 8 en 9 van de wet op het financieel toezicht.

Namens de Raad van Bestuur

G.P. Sanderink
7 september 2017

VERKORTE GECONSOLIDEERDE BALANS

(in duizenden euro's)

	30-06-2017 *)	31-12-2016
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)	82.930	87.912
Materiële vaste activa (2)	173.353	174.750
Vastgoedbeleggingen	5.260	5.533
Geassocieerde deelnemingen	30.657	28.970
Overige financiële vaste activa (3)	32.226	37.969
Uitgestelde belastingvorderingen	47.317	47.786
	371.743	382.920
Vlottende activa		
Voorraden	31.495	31.029
Vorderingen (4)	990.274	996.063
Geldmiddelen en kasequivalenten (5)	238.111	222.781
	1.259.880	1.249.873
Totaal activa	1.631.623	1.632.793
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij		
Minderheidsbelangen	282.044	273.913
	35.844	35.156
Groepsvermogen (6)	317.888	309.069
Langlopende verplichtingen		
Uitgestelde personeelsbeloningen	47.545	47.434
Voorzieningen	16.972	16.582
Uitgestelde belastingverplichtingen	8.624	8.932
Achtergestelde leningen (7)	1.000	1.000
Langlopende schulden (7)	78.067	40.676
Totaal langlopende verplichtingen	152.208	114.624
Kortlopende schulden		
Handelscrediteuren	309.338	330.288
Schulden aan kredietinstellingen	140.298	32.936
Onderhanden projecten	333.002	381.749
Verschuldigde winstbelasting	3.379	5.573
Voorzieningen	3.003	2.825
Overige kortlopende schulden (8)	372.507	455.729
Totaal kortlopende schulden	1.161.527	1.209.100
Totaal passiva	1.631.623	1.632.793

*) Geen accountantscontrole toegepast.

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

(in duizenden euro's)

	2017	2016
Over het eerste halfjaar: *)		
Netto omzet	1.002.067	983.041
Overige bedrijfsopbrengsten	8	14
Som der bedrijfsopbrengsten (10)	1.002.075	983.055
Projectkosten van derden	(486.730)	(496.774)
Toegevoegde Waarde	515.345	486.281
Personeelskosten	(396.245)	(381.460)
Overige bedrijfskosten	(88.313)	(89.055)
Afschrijvingen (12)	(19.092)	(21.468)
Totaal bedrijfskosten	(503.650)	(491.983)
Bedrijfsresultaat	11.695	(5.702)
Financieringsopbrengsten (13)	3.526	2.439
Financieringskosten (13)	(8.784)	(8.565)
Saldo financiële baten en lasten (13)	(5.258)	(6.126)
Aandeel resultaat geassocieerde deelnemingen	4.181	1.125
Resultaat voor belastingen	10.618	(10.703)
Belastingen (14)	(2.845)	1.165
Resultaat na belastingen	7.773	(9.538)
Toe te rekenen aan:		
Aandeelhouders van de moedermaatschappij	7.085	(9.576)
Minderheidsbelangen	688	38

RESULTAAT PER AANDEEL (in euro's)

Netto resultaat per aandeel toe te rekenen aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (gewoon en verwaterd)	0,11	(0,16)
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen	62.872.869	58.733.435

*) Geen accountantscontrole toegepast.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN
(in duizenden euro's)

Over het eerste halfjaar: *)	2017	2016
	<hr/>	<hr/>
Resultaat na belastingen	7.773	(9.538)
<u>Totaalresultaat te reclassificeren naar winst en verlies in volgende perioden</u>		
Mutaties in reële waarde van derivaten voor hedge accounting	47	(61)
Winstbelasting effect	(12)	15
	<hr/>	<hr/>
	35	(46)
Koersverschillen vreemde valuta	1.011	2.048
Winstbelasting effect	-	-
	<hr/>	<hr/>
	1.011	2.048
Totaalresultaat te reclassificeren naar winst en verlies in volgende perioden	<hr/> 1.046	<hr/> 2.002
Mutatie actuariële reserve	-	-
Winstbelasting effect	-	-
Totaalresultaat niet te reclassificeren naar winst-en-verlies in volgende perioden	<hr/> -	<hr/> -
Totaalresultaat over de verslagperiode	<hr/> 8.819	<hr/> (7.536)
Toe te rekenen aan:		
Aandeelhouders Oranjewoud	8.131	(7.574)
Minderheidsbelangen	688	38
	<hr/>	<hr/>
Totaalresultaat over de verslagperiode	<hr/> 8.819	<hr/> (7.536)

*) Geen accountantscontrole toegepast.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN MUTATIES IN HET EIGEN VERMOGEN

(in duizenden euro's)

Groepsvermogen	Toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij							Resultaat boekjaar	Totaal eigen vermogen	Minderheidsbelangen	Totaal
	Geplaatsd kapitaal	Agio-reserve	Reserve omrekeningsverschillen	Wettelijke reserve deelnemingen	Afdekingsreserve	Actuariële reserve	Ingehouden winsten				
Stand per 1 januari 2016	5.873	183.310	(2.684)	8.460	(2.001)	(5.660)	36.760	18.088	242.146	416	242.562
Winstinhouding 2015	-	-	-	-	-	-	18.088	(18.088)	-	-	-
	5.873	183.310	(2.684)	8.460	(2.001)	(5.660)	54.848	-	242.146	416	242.562
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	-	-	(9.576)	(9.576)	38	(9.538)
Gerealiseerde resultaten	-	-	1.972	-	-	-	-	-	1.972	-	1.972
Niet-gerealiseerde resultaten	-	-	76	-	(46)	-	-	-	30	-	30
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten na belastingen	-	-	2.048	-	(46)	-	-	(9.576)	(7.574)	38	(7.536)
Reclassificatie naar verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(21)	(21)
Stand per 30 juni 2016 *)	5.873	183.310	(636)	8.460	(2.047)	(5.660)	54.848	(9.576)	234.572	433	235.005
Stand per 1 januari 2017	6.287	201.896	932	7.513	(1.945)	(7.896)	55.795	11.331	273.913	35.156	309.069
Winstinhouding 2016	-	-	-	-	-	-	11.331	(11.331)	-	-	-
	6.287	201.896	932	7.513	(1.945)	(7.896)	67.126	-	273.913	35.156	309.069
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	-	-	7.085	7.085	688	7.773
Niet-gerealiseerde resultaten	-	-	1.011	-	35	-	-	-	1.046	-	1.046
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten na belastingen	-	-	1.011	-	35	-	-	7.085	8.131	688	8.819
Stand per 30 juni 2017 *)	6.287	201.896	1.943	7.513	(1.910)	(7.896)	67.126	7.085	282.044	35.844	317.888

*) Geen accountantscontrole toegepast.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(in duizenden euro's)

Over het eerste halfjaar: *)

	2017	2016
Resultaat na belastingen	7.773	(9.538)
Mutaties zonder kasstroom:		
Resultaat van geassocieerde deelnemingen	(4.181)	(1.125)
Winstbelastingen	2.845	(1.165)
Financiële baten en lasten	5.258	6.126
Afschrijvingen en resultaat bij verkoop materiële vaste activa	19.092	21.468
Resultaat op verwerving/vervreemding groepsmaatschappij	-	5.209
Mutatie in voorzieningen	1.213	1.535
Kasstroom uit operationele activiteiten voor mutaties in werkkapitaal	32.000	22.510
Mutaties in werkkapitaal:		
Crediteuren	(19.963)	(49.542)
Overige kortlopende schulden	(30.272)	(1.168)
Voorraden	(466)	402
Onderhanden projecten	(116.155)	(45.695)
Handelsdebiteuren	15.380	46.996
Overige vorderingen en overlopende activa	53.265	37.453
Mutaties in werkkapitaal	(98.211)	(11.554)
Ontvangen dividend geassocieerde deelnemingen	2.925	3.814
Ontvangen rente	2.460	1.918
Betaalde winstbelastingen	(4.406)	(3.852)
	(97.232)	(9.674)
Kasstroom uit operationele activiteiten	(65.232)	12.836
Investeringsactiviteiten		
Investeringsactiviteiten in immateriële vaste activa	(209)	(295)
Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa	(13.671)	(10.028)
Investeringsactiviteiten in geassocieerde deelnemingen	-	(2.850)
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa, incl. overige mutaties	561	131
Desinvesteringen in geassocieerde deel., incl. overige mutaties	(431)	-
Mutatie overige financiële vaste activa	5.743	(4.075)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(8.007)	(17.117)
Financieringsactiviteiten		
Opgenomen leningen	-	2.855
Aflossingen leningen	(2.438)	(1.539)
Betaalde rente	(8.969)	(8.457)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	(11.407)	(7.141)
Totale netto kasstroom	(84.646)	(11.422)
Saldo geldmiddelen en kasequivalenten op 1 januari	189.845	141.897
Koersverschillen op geldmiddelen en kasequivalenten	(7.386)	(4.333)
Saldo geldmiddelen en kasequivalenten op 30 juni	97.813	126.142

noot 5

*) Geen accountantscontrole toegepast.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Informatie over de vennootschap

Oranjewoud N.V. is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht, statutair gevestigd in Nederland te Gouda, Antwerpseweg 8. De aandelen van de vennootschap zijn genoteerd aan de officiële Markt van Euronext N.V. te Amsterdam. Oranjewoud N.V. is voor 96,00% in handen van Sanderink Investments B.V. Sanderink Investments B.V. is voor 100% in handen van Stichting Administratiekantoor Sanderink Investments van Gerard Sanderink. Oranjewoud N.V. is actief op het gebied van advies- en ingenieursdiensten, sport- en vrije tijdsvoorzieningen, detachering, railsystemen, civiele infrastructuur, techniek en gebouwen en pps-concessieprojecten. De organisatie is leverancier van kwalitatief hoogwaardige diensten op het brede terrein van infrastructuur en accommodatie-oplossingen, stedelijke ontwikkeling, bouw, natuur en landschap, milieu en veiligheid en sport- en vrijetijdsvoorzieningen. Oranjewoud N.V. verzorgt daarbij het gehele traject van studie, advies, ontwerp, planvoorbereiding en directievoering tot realisatie, beheer en exploitatie.

Het halfjaarbericht 2017 is op 7 september 2017 opgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen van de vennootschap.

Uitgangspunten

Het halfjaarrapport betreft een beknopt verslag en bevat niet alle informatie en toelichtingen van een jaarrekening. Het bericht dient derhalve te worden gelezen in combinatie met de jaarrekening 2016. Het halfjaarbericht wordt gepresenteerd in euro's, wat de functionele valuta is van de onderneming. Het halfjaarbericht is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals die zijn goedgekeurd door de Europese Unie. Bij het opstellen van deze tussentijdse rapportage zijn dezelfde grondslagen gehanteerd als toegepast in de jaarrekening 2016, met uitzondering van de wijzigingen als gevolg van nieuwe en/of gewijzigde standaarden die vanaf 1 januari 2017 toegepast worden. De jaarrekening 2016 waarin deze grondslagen integraal zijn opgenomen, is te raadplegen via de internetsite (www.oranjewoudnv.nl). Het halfjaarbericht 2017 is opgesteld onder toepassing van IAS 34 'Interim Financial Reporting'.

Wijzigingen in standaarden die effectief zijn geworden voor de verslagperiode hebben geen materiële invloed gehad op de grondslagen van de Groep.

Risico's en schattingen

De opstelling van dit halfjaarbericht in overeenstemming met IAS 34 vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien, dan wel in toekomstige perioden indien de herziening betrekking heeft op toekomstige perioden. De inschattingen in dit halfjaarbericht zijn gelijk aan die zijn toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar 2016.

Financieel risicobeheer

De Groep kent een strikt beleid, dat erop is gericht huidige en toekomstige risico's zoveel mogelijk te beperken en te beheersen en de financiële kosten te minimaliseren. Dit gebeurt door middel van algemene beheersmaatregelen, zoals interne procedures en instructies en specifieke maatregelen die zijn gericht op de beheersing van nader omschreven risico's. De financiële risico's van de Groep betreffen voornamelijk renterisico's, valutarisico's, kredietrisico's en leveranciersrisico's. Het risico van schommelingen in wisselkoersen en rente wordt deels afgedekt met behulp van uiteenlopende derivaten waardoor risico's waaraan de primaire financiële instrumenten onderhevig zijn, worden overgedragen aan andere contractpartijen. Rente- en valutarisico's worden grotendeels centraal beheerd. Speculatieve posities worden niet ingenomen. De wijze waarop deze risico's zijn afgedekt is niet gewijzigd ten opzichte van ultimo 2016.

Seizoeneffecten

De ontwikkeling van de omzet en het operationele resultaat in het kalenderjaar wordt beïnvloed door seizoen effecten. Traditioneel ontwikkelen de omzet en het resultaat in het kalenderjaar zich in het tweede halfjaar sterker dan in het eerste halfjaar. Dit seizoenpatroon is met name evident in de segmenten Railsystemen, Civiele infrastructuur, Internationale infrastructuur en railsystemen en Techniek en gebouwen alsmede bij Sport (segment Overig).

1. Immateriële vaste activa

Geacquireerde deelnemingen genereren zelfstandig danwel met andere delen van het segment cash flows en zijn daarom intern zelfstandig of tezamen met die andere segmentdelen als cash generating unit (CGU) gedefinieerd. Op de geactiveerde goodwill wordt overeenkomstig IAS 36 jaarlijks een impairmenttest toegepast, zowel op CGU-niveau, segmentniveau als op Groepniveau. De Groep heeft derhalve in dit halfjaar geen bijzondere waardevermindering op de goodwill doorgevoerd.

2. Materiële vaste activa

In het eerste halfjaar 2017 is in materiële vaste activa geïnvesteerd voor € 13,7 miljoen (eerste halfjaar 2016 € 10,0 miljoen) en gedesinvesteerd € 0,6 miljoen (eerste halfjaar 2016 € 0,1 miljoen). Deze desinvesteringen betreffen een totale aanschafwaarde van € 8,1 miljoen (eerste halfjaar 2016 € 3,7 miljoen).

3. Overige financiële vaste activa	Langlopende vorderingen	Pps-vorderingen	Deelnemingen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2016	28.009	2.644	2.950	33.603
Verstreckte leningen	7.951	198	-	8.149
Aflossingen leningen	(5.590)	(395)	-	(5.985)
Oprenting	-	113	-	113
Overige mutaties	2.089	-	-	2.089
Boekwaarde per 31 december 2016	32.459	2.560	2.950	37.969
Boekwaarde per 1 januari 2017	32.459	2.560	2.950	37.969
Verstreckte leningen	41	-	-	41
Aflossingen leningen	(242)	(167)	-	(409)
Overige mutaties	(5.375)	-	-	(5.375)
Boekwaarde per 30 juni 2017	26.883	2.393	2.950	32.226

De pps-vorderingen betreffen nog te ontvangen vergoedingen uit hoofde van concessieovereenkomsten in Nederland. De looptijd van de diverse pps-vorderingen is ca. 25 jaar. Het merendeel (van het bedrag van de vorderingen) heeft een looptijd langer dan vijf jaar. Gegeven het karakter van de contractpartijen is het kredietrisico op nihil ingeschat.

4. Vorderingen	30-06-2017	31-12-2016
Vorderingen op gelieerde ondernemingen	126	104
Handelsdebiteuren	423.636	441.905
Nog te factureren inzake afgesloten projecten	52.066	39.894
Nog te factureren inzake onderhanden projecten	381.385	329.223
Winstbelastingvorderingen	14.433	7.005
Belastingen en premies soc. verzekeringen	5.584	7.161
Overige vorderingen	98.612	146.956
Overlopende activa	14.432	23.815
	990.274	996.063

5. Geldmiddelen en kasequivalenten	30-06-2017	31-12-2016
Banken	238.070	222.733
Kassen	41	48
	<u>238.111</u>	<u>222.781</u>
Schulden aan kredietinstellingen: Onderdeel van het cash management systeem van de groep	140.298	32.936
	<u>140.298</u>	<u>32.936</u>
Ten behoeve van het kasstroomoverzicht:		
Geldmiddelen en kasequivalenten	238.111	222.781
Af: Schulden aan kredietinstellingen onderdeel van het cash management systeem van de groep	140.298	32.936
	<u>97.813</u>	<u>189.845</u>

Op banktegoeden wordt een marktconforme rente vergoed.

Het bedrag aan geldmiddelen en kasequivalenten omvat banktegoeden, deposito's en kassaldi. Bankschulden die direct opeisbaar zijn en die een integraal onderdeel uitmaken van het cash management systeem van de onderneming worden onder de geldmiddelen en kasequivalenten opgenomen in de kasstroomoverzichten.

In de liquide middelen zijn begrepen geldmiddelen van bouwcombinaties ad. € 137,3 miljoen (2016: € 139,2 miljoen) en geldmiddelen die zijn ontvangen op geblokkeerde rekeningen ad. € 2,0 miljoen (2016: € 2,6 miljoen). Deze geldmiddelen staan niet ter vrije beschikking van de onderneming.

De geldmiddelen opgenomen in bouwcombinaties betreffen geldmiddelen in samenwerkingsverbanden waarbij contractueel is vastgelegd dat niet vrij mag worden beschikt over de liquide middelen. De geldmiddelen ontvangen op geblokkeerde rekeningen betreffen met name de in het kader van de Wet Ketenaansprakelijkheid aan te houden G-rekeningen. De overige liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

6. Groepsvermogen

Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij

Kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt per 30 juni 2017 € 10.000.000 bestaande uit 100.000.000 aandelen A en B van elk € 0,10. Het geplaatst en volgestort kapitaal bedraagt 62.872.869 aandelen elk € 0,10 groot.

Het geplaatst kapitaal bestaat per 30 juni 2017 uit € 2.955.307 aandelen A en € 3.331.980 aandelen B. Voor aandelen B is, in tegenstelling tot aandelen A, geen beursnotering aangevraagd. Er is geen verschil in zeggenschap of winstrechten tussen de aandelen A en B.

De statuten van de vennootschap bepalen dat aandelenuitgifte geschiedt ingevolge een directiebesluit. De vennootschap mag volgestorte eigen aandelen verkrijgen, doch slechts om niet. Verrijging anders dan om niet kan slechts plaatsvinden indien de algemene vergadering het bestuur daartoe heeft gemachtigd.

Dividend

Er is over het jaar 2016 geen dividend uitgekeerd.

Minderheidsbelangen

Strukton Railinfra Projecten B.V. heeft op 31 december 2016 en 30 juni 2017 een 60%-belang in de Italiaanse Spoorbouwers Costruzione Linee Ferroviarie S.p.A. en Uniferr S.r.l. Aangezien de Groep zeggenschap heeft over deze deelnemingen worden zij voor 100% meegeconsolideerd.

7. Achtergestelde leningen en Langlopende schulden

Achtergestelde leningen

De achtergestelde lening betreft een lening ad. € 1.000.000 van verbonden partij Sanderink Investments B.V. met een looptijd van 55 jaar. Vervroegde aflossing is mogelijk. De rente op de lening bedraagt 5,0%. De achterstelling geldt voor alle verplichtingen van de Groep aan de leningverstrekker (Sanderink Investments B.V.), voortvloeiend uit deze achtergestelde lening ten opzichte van alle tegenwoordige en toekomstige vorderingen van de Rabobank onder de Rabobank Leningovereenkomst, in en buiten faillissement of surseance van betaling van de leningnemer.

Langlopende schulden	30-06-2017	31-12-2016
Langlopende schulden incl. kortlopend deel	137.858	143.675
Af:		
Kortlopend deel langlopende schulden	(59.791)	(102.999)
Langlopende schulden	78.067	40.676
Financiering materiële vaste activa	560	556
Hypothecaire lening pand Oosterhout	8.595	9.168
Schulden financiering vastgoed projecten	2.462	2.980
Bankfinancieringen	55.975	18.143
Groupe IRH	2.221	1.001
Leaseverplichtingen	6.440	6.916
Non-recourse PPS-financiering	1.806	1.905
Overige langlopende schulden	8	7
	78.067	40.676

8. Overige kortlopende schulden

	30-06-2017	31-12-2016
Aflossingsverplichtingen	59.726	101.205
Financiële derivaten	65	1.794
Schulden aan gelieerde ondernemingen	1.170	880
Schulden inzake andere belastingen en premies	63.098	65.428
Pensioenverplichtingen	2.373	3.256
Overige schulden	158.978	198.138
Overlopende passiva	87.097	85.028
	372.507	455.729

De overige schulden en de overlopende passiva bestaan voor een groot deel uit nog te ontvangen facturen voor afgesloten werken en nog te betalen vakantiegelden en verschuldigde verlofdagen.

9. Financiële instrumenten

De belangrijkste financiële instrumenten van de Groep omvatten bankleningen en -kredieten en geldmiddelen en kasequivalenten. De Groep maakt daarnaast gebruik van interest rate swaps en inflatieswaps om de rente- en inflatierisico's uit hoofde van concern- en projectfinancieringen af te dekken. De belangrijkste doelstelling van de financiële instrumenten is financiering aan te trekken voor de bedrijfsactiviteiten van de Groep. Verder bestaan verschillende andere financiële vaste activa en passiva, zoals handelsvorderingen en schulden aan leveranciers, die direct voortvloeien uit de bedrijfsactiviteiten. Er zijn geen derivaten en geen financiële instrumenten voor handelsdoeleinden.

Alle financiële activa en verplichtingen met uitzondering van de op reële waarde gewaardeerde pps-vorderingen, annuitaire lening en derivaten, zijn gewaardeerd conform de categorie "leningen en vorderingen" zoals bedoeld in IAS 39.

10. Gesegmenteerde informatie

De omzet- en resultaatverdeling alsmede de balanspostenverdeling op basis van de segmenten van de onderneming zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Advies- en ingenieurs-diensten		Rail		Civiel		International		Techniek en Gebouwen		Overig		Eliminaties		Totaal	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Over het eerste halfjaar:																
Bedrijfsopbrengsten (extern)	199,9	190,8	348,1	316,0	166,3	185,6	105,0	113,9	152,9	159,7	29,9	17,1			1.002,1	983,1
Tussen segmenten	11,8	10,3	5,9	3,6	3,9	1,9	1,8	1,2	2,6	1,7	3,1	2,3	-29,1	-21,0		
Netto winst	4,3	-3,4	6,9	-1,8	-4,3	-6,7	0,5	4,1	1,2	-0,7	-0,8	-1,0			7,8	-9,5
Totaal activa	319,9	302,5	621,5	589,2	297,7	308,0	238,5	275,8	238,8	208,0	-0,3	-1,8	-84,5	-44,9	1.631,6	1.636,8

Geografisch is de spreiding als volgt:

In miljoenen euro's	Nederland		Italië		Zweden		Overig Europa		VS		Colombia		Azië		Midden Oosten		Totaal	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Over het eerste halfjaar:																		
Bedrijfsopbrengsten	596,4	587,8	61,4	55,3	97,7	91,4	107,7	100,7	36,8	36,4	-	1,6	1,4	1,1	100,7	108,8	1.002,1	983,1
Totaal activa	875,1	850,8	230,3	238,6	110,9	97,6	167,2	156,9	38,9	43,9	-	-	3,8	3,4	205,4	245,6	1.631,6	1.636,8

11. Verbonden partijen

Sanderink Investments B.V. met zijn deelnemingen is als verbonden partij geïdentificeerd. Oranjewoud N.V. is voor 96,00% in handen van Sanderink Investments B.V. Sanderink Investments B.V. is voor 100% in handen van Stichting Administratiekantoor Sanderink Investments van Gerard Sanderink. De verbonden partijen van de Groep bestaan uit de associates en joint ventures, de bestuurders en andere verbonden partijen.

De aankopen van verbonden partijen zijn geschied tegen normale marktprijzen en betreffen automatiseringsgerelateerde inkopen in 'the normal course of business' van zowel Oranjewoud N.V. als van andere bedrijven behorend tot de Groep. Het totaal bedrag van deze inkopen bedraagt in het eerste halfjaar van 2017 € 2,4 miljoen (eerste halfjaar 2016: € 2,6 miljoen). Het saldo van de openstaande vorderingen en verplichtingen als gevolg van transacties met Sanderink Investments B.V. bedraagt per 30 juni 2017 een schuld van € 1,0 miljoen (per 31 december 2016 een schuld van € 0,8 miljoen).

Openstaande saldi per ultimo halfjaar zijn niet door zakelijke zekerheden gedekt, zijn niet rentedragend en worden afgewikkeld in geld. Rekeningcourant verhoudingen met buitenlandse verbonden ondernemingen zijn rentedragend en hebben een rente die beperkt afwijkt van de actuele variabele markrente. Er zijn geen garanties verstrekt of ontvangen voor de vorderingen op of de schulden aan verbonden partijen.

Daarnaast is er per 30 juni 2017 een achtergestelde lening van Sanderink Investments B.V. ad. € 1 miljoen (31 december 2016: € 1 miljoen).

12. Afschrijvingen

De afschrijvingen bestaan uit afschrijvingen op immateriële vaste activa (amortisatie) en afschrijvingen op materiële vaste activa. De amortisatie is ten opzichte van het eerste halfjaar 2016 sterk gedaald als gevolg van amortisatie op geïdentificeerde immateriële vaste activa in de PPA van met name Groupe IRH. De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn licht gedaald. De opbouw van de afschrijvingskosten is als volgt:

	2017	2016
Immateriële vaste activa (amortisatie)	5.074	6.648
Materiële vaste activa	14.018	14.820
	<u>19.092</u>	<u>21.468</u>

13. Financiële baten en lasten

		2017	2016
<u>Financiële baten:</u>	Rentebaten	2.460	1.937
	Koerswinsten	1.066	502
		<u>3.526</u>	<u>2.439</u>
<u>Financiële lasten:</u>	Rentelasten bankschulden en gelieerde maatschappijen	(6.748)	(7.258)
	Koersverliezen	(2.036)	(1.307)
		<u>(8.784)</u>	<u>(8.565)</u>
Saldo financiële baten en lasten		<u>(5.258)</u>	<u>(6.126)</u>

14. Belastingen

De verantwoorde vennootschapsbelasting wijkt beperkt af van het bedrag dat in theorie verschuldigd zou zijn bij hantering van het nominale belastingtarief. De afwijkende druk wordt met name verklaard door resultaten bij buitenlandse deelnemingen.

15. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

AANDEELHOUDERSINFORMATIE

Wet Melding Zeggenschap

Tot en met 30 juni 2017 is de volgende melding van aandelenbezit ontvangen:

- Sanderink Investments B.V. 96,00%

Sanderink Investments B.V. is volledig eigendom van Stichting Administratiekantoor Sanderink Investments van Gerard Sanderink.

Mutatieoverzicht geplaatst aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bestaat per 30 juni 2017 en per 31 december 2016 uit 100.000.000 gewone aandelen van € 0,10.

	2017	2016
Stand per 1 januari	62.872.869	58.733.435
Dividenduitkering (stockdividend)	-	-
Stand per 30 juni	62.872.869	58.733.435
Mutaties tweede halfjaar		4.139.434
Stand per 31 december		62.872.869